Fiecare dintre noi am dat tot ce-am fost în stare pentru această victorie

Să faci parte, la 21 de ani încă neîmpliniți, din echipa națională de handbal și să joci într-o competiție internațională de o asemenea anvergură cum a fost Supercupa e, în sine însăși, o performanță extraordinară. Pe care Tudor Roșca a realizat-o. Gabaritul impresionant și forța ieșită din comun, precum și detenta de-a dreptul fantastică sînt principalele lui calități care l-au propulsat rapid, din treaptă în treaptă, de la... echipa Școlii generale din satul Rîușor, județul Brașov, pînă în... vîrful piramidei.

– Eu n-am jucat în toate meciurile și e firesc să fie așa, sînt încă la început de drum în națională, dar în felul acesta am avut „avantajul" și să particip la „bătălia" de la Dortmund, și s-o privesc de pe margine. Așa că nu mi-a scăpat nici un aspect al ei. După părerea mea, echipa noastră a învins pentru că fiecare dintre noi, fără excepție, am dat, tot timpul și în toate momentele, tot ce am fost în stare pentru această victorie. Toate meciurile au fost grele, dar ultimul, finala cu echipa Uniunii Sovietice, le-a depășit cu mult pe celelalte. Și dacă nu ne-am frînt în confruntarea cu campionii mondiali nici fizic, nici moral, cred că asta o datorăm faptului că în pregătirea noastră sîntem învățați să ne înfruntăm cu greul. Pentru că numai așa poți să-ți cunoști propriile posibilități, să afli și tu de ce ești în stare. Pentru noi toți, dar îndeosebi pentru mine, ca mai puțin experimentat, „bătălia" de la Dortmund e nu numai un succes, ci și o lecție. Știu acum mai bine unde sînt bun și unde mai... șchiopătez, de cît sînt capabil și ce trebuie să fac pentru ca în viitor să fiu și mai bun. A fost o lecție utilă înaintea Jocurilor Olimpice de la Los Angeles, în vederea cărora vreau să ating o formă maximă de pregătire, în așa fel încît contribuția mea la creșterea prestigiului handbalului românesc să corespundă marii încrederi ce mi-a fost acordată prin includerea mea în lot și în echipă.

Echipa — mai presus de oricare dintre noi

La vîrsta de 26 de ani, dintre care șase petrecuți în lotul și în echipa națională, Stîngă e un... veteran. Uriaș și calm și mai puțin volubil, aparent cam... plictisit, în realitate stînd tot timpul la pîndă, gata să reacționeze prompt, fulgerător dacă e cazul, Vasile Stîngă te impresionează și îți impune din prima clipă și numaidecît te gîndești că, față în față cu el, pe terenurile de joc, adversarii lui n-au nici o șansă să rămînă în... apele lor.

– În echipa națională noi ne simțim și ne comportăm ca într-o familie cu principii dintre cele mai sănătoase. Aici, fiecare dintre noi trăim în primul rînd pentru toți ceilalți, pentru echipă. Între noi nu există invidie, nici un fel de rivalitate. Să vă dau un exemplu. Să zicem că eu, într-un meci important, în care n-am reușit să înscriu nici un gol, în timp ce mai tînărul meu coleg Berbece a înscris șase, am mîngea în mînă și oarecare șanse de a înscrie dacă trag la poartă. Văd însă că poziția lui Berbece e mult mai bună și șansele lui de a înscrie mult mai mari. Ei bine, eu n-am să trag la poartă, ci am să-i pasez mingea colegului meu. O să înscrie el al șaptelea gol, iar eu nici unul și ziarele îl vor ridica în slăvi pentru performanța asta, dar toate acestea mă vor lăsa pe mine, ca și pe el, de altfel, rece. Pentru că pe noi nu ne interesează performanța fiecăruia, ci performanța tuturor, mai bine-zis, victoria echipei.

Așa ne-am comportat și la Dortmund, ca o familie strîns unită, poate mai unită decît toate celelalte echipe și, dacă am învins, părerea mea e că și din această... cauză.

Explicațiile celui mai autorizat om — profesorul Nedef

– Știm, tovarășe profesor Nicolae Nedef, că vă aflați de mult timp la „cîrma" echipei naționale și că toate succesele – care nu sînt puține – înregistrate de handbalul nostru de-a lungul multor ani sînt strîns legate de numele dumneavoastră. Sînteți deci cel mai în măsură să ne explicați cum de au reușit băieții noștri această nouă și mare performanță.

– E adevărat, lucrez ca antrenor federal din 1956. Mă ocup, în această calitate, și de pregătirea echipei de băieți și, cînd e cazul, și de cea a echipei de fete. În acest răstimp, băieții au cîștigat de patru ori titlul de campioni mondiali, iar fetele, de trei ori. Ca să nu mai vorbim de alte numeroase titluri – de campioni universitari, europeni, balcanici, plus trei medalii olimpice. Să știți însă că, fără falsă modestie, meritul meu e... unul între cîteva sute. Oricît de capabil și de bine intenționat ar fi un antrenor de echipă națională, singur nu poate să realizeze, practic, nimic. Avantajul nostru, al celor care lucrăm în handbal, e că aici lucrul acesta s-a înțeles bine de la început și că s-a ținut seamă de el cu consecvență. În handbalul nostru, poate mai mult decît în alte discipline sportive, avem un cadru organizatoric și competițional mai bine organizat, un mecanism de selecție și de promovare a tinerilor talentați mai bine pus la punct. Mai precis și mai clar: dispunem de peste 300 de specialiști cu calificare superioară, oameni care, de cele mai multe ori într-un deplin anonimat, se ocupă, de ani și ani de zile, în diverse colțuri din țară, de această treabă: bat școlile și cluburile sportive școlare, asistă la diverse competiții sportive ale copiilor și juniorilor, îi depistează pe cei cu aptitudini pentru acest sport și se ocupă de pregătirea și de promovarea lor, ca în final să ni-i servească nouă pe... tavă. Așa se face că la nivelul lotului național nu ducem niciodată lipsă de oameni, că există un continuu aflux de noi și noi talente, pe care noi nu ne sfiim să le promovăm, bineînțeles, cu toată atenția și responsabilitatea necesare. Așa se explică faptul că naționala noastră de handbal a apărut – și continuă să apară – în arena internațională și cu jucători bine cunoscuți, deja consacrați, dar și cu destui despre care lumea încă n-a auzit. Cum s-a prezentat și acum, la cea de-a treia ediție a Supercupei campionilor mondiali și olimpici. Doar un singur exemplu: despre Dumitru Berbece puțini auziseră. Dar tînărul acesta de 23 de ani s-a dovedit unul dintre cei mai buni jucători prezenți la amintita competiție, contribuind substanțial la victoria echipei noastre.

– Să înțelegem că vigoarea celor tineri, a noii generații, îmbinată „savant" cu experiența veteranilor, e „cheia", explicația acestui nou succes al handbaliștilor noștri?

– Și asta, bineînțeles, dar mai ales faptul că atît recentul succes, cît și cele mai vechi, își au „rădăcinile" pe de o parte în baza de masă pe care o are handbalul în țara noastră, iar pe de alta, în efortul colectiv al multor specialiști care s-au consacrat cu toată priceperea și pasiunea impulsionării acestui sport.

– Totuși există și părerea că marile victorii se pregătesc, de fapt, în „laboratoarele" loturilor naționale. Ați pregătit cumva în mod special obținerea victoriei de la Dortmund?

– În mod special, categoric, nu! Pentru noi, anul '83, an, cum se știe, preolimpic, a fost o perioadă de continuă pregătire. Ne-am pregătit normal pentru numeroasele competiții la care am participat și se pare că am atins, în pragul Supercupei, un nivel satisfăcător. Aș sublinia în plus faptul că noi ținem enorm la prestigiul echipei noastre. El e mai presus de orice. Mai ales cînd ieșim peste hotare, cînd prestigiul acesta nu mai e numai al echipei și al handbalului nostru, ci al țării noastre. Și jucătorii știu că trebuie să facă tot ce depinde de ei în acel moment pentru consolidarea acestui prestigiu. La Dortmund, în mult rîvnita Supercupă, băieții noștri au fost mobilizați tot timpul de o ambiție fără margini, de o fierbinte dorință de a-i învinge pe toți și de a se reafirma astfel în arena internațională a handbalului. Și această ambiție, completată de o bună – zic eu – pregătire fizică, tehnică și psihologică, a propulsat echipa noastră în frunte. Dar nu sîntem decît la început de drum cu noua formație. Hopul cel mare ne așteaptă la anul, la Jocurile Olimpice de la Los Angeles. În sensul acesta, victoria de la Dortmund constituie pentru noi un viu stimulent, în dorința de a cuceri aurul olimpic. Dar pînă acolo mai avem de străbătut un drum lung și greu. Pe care însă sîntem hotărîți să-l parcurgem pînă la capăt...

Încîntați de evoluția lor în această mare și prestigioasă competiție, în care au dovedit că sînt, în momentul de față, cei mai buni din lume, îi felicităm pe handbaliștii noștri și ne exprimăm convingerea că și în continuare, dar în mod deosebit la Jocurile Olimpice de la Los Angeles, ne vor oferi bucurii și satisfacții la fel de mari.

D. CONSTANTIN

Personal cred că succesul în sportul de performanță ca și în alte domenii se naște în primul rînd din muncă, multă muncă, bine corelată în același timp cu calitățile pe care le ai, cu voința și cu tăria de a înfrunta greutățile

TUDOR ROȘCA

PLANETA M.STER-OASA

Scenariu de SORIN ȘTEFĂNESCU
Desene de I. și V. MIHĂESCU

15

OOH! E O POVESTE LUNGĂ... DUPĂ PLECAREA VOASTRĂ, ÎNTRERUPEREA BRUSCĂ A LEGĂTURII RADIO M-A DETERMINAT SĂ CAUT CAUZELE. ȘI CE CREDEȚI? TOATE TESTELE MI-AU ARĂTAT CĂ SÎNTEM ÎNTR-UN UNIVERS DE ANTIMATERIE.
EMA! TU, AICI!?

DAR BINE, AR FI TREBUIT SĂ NE DEZINTEGRĂM ÎN CONTACT CU ACEASTĂ PLANETĂ!
DIN FERICIRE NU ESTE POSIBIL. PLANETA ESTE CONSTITUITĂ DINTR-O MATERIE SIMILARĂ CU A NOASTRĂ.

ESTE CEVA ANORMAL! ÎNTR-UN UNIVERS DIN ANTIMATERIE, PLANETA ASTA N-AR PUTEA SĂ EXISTE! ȘI DE CE EXACT ÎN ACEST PUNCT AL SPAȚIULUI AU APĂRUT CU TOȚII?

ÎNCĂ NIMENI NU ȘTIE. EXISTĂ PRESUPUNEREA CĂ FIINȚE CU UN GRAD AVANSAT DE CIVILIZAȚIE, AU SUB CONTROL ÎNTREG FENOMENUL. SE PARE CĂ LOCUIESC ÎN ACEL „ORAȘ", SPRE CARE AȚI PLECAT VOI.

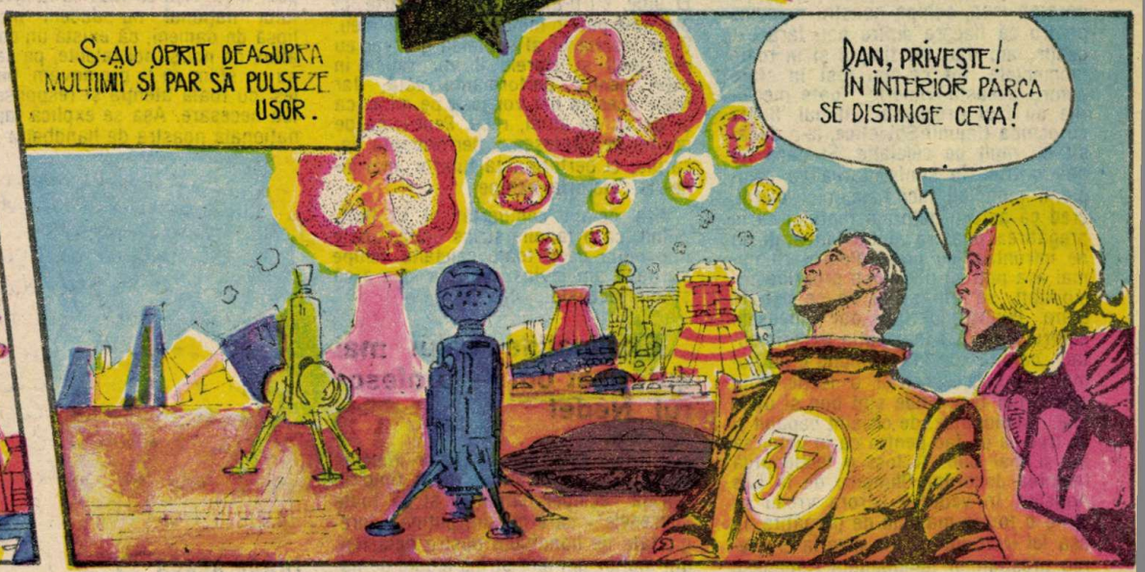

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT

PE NEAȘTEPTATE, ÎN MINTEA FIECĂRUIA CUVINTE STRANII RĂSUNĂ GRAV:

NE ADRESĂM VOUA, FIINȚE DIN ALT UNIVERS...”

„CU MULT TIMP ÎN URMĂ, O PLANETĂ ȘI-A FĂCUT APARIȚIA ÎN UNIVERSUL NOSTRU, SMULSĂ DE ÎNIMAGINABILE FORȚE COSMICE, DIN DIMENSIUNEA CĂREIA ÎI APARȚINEȚI VOI”...

„POSIBILITĂȚILE NOASTRE TEHNICE NE-AU PERMIS SĂ O PROTEJĂM ȘI, ÎN ACELAȘI TIMP, SĂ DIRIJĂM SPRE EA ORICE CORP VENIT ULTERIOR DIN DIMENSIUNEA VOASTRĂ.

AM REUȘIT SĂ CULEGEM O SERIE DE DATE CARE NE-AU AJUTAT SĂ VĂ CUNOAȘTEM.

AM CREAT ASTFEL UN SISTEM DE COMUNICAȚIE ȘI UNUL DE PROTECȚIE...”

„LUMINA CARE VEDEȚI CĂ NE ÎNCONJURĂ ESTE UN CÎMP CE ÎMPIEDICĂ ANIHILAREA ATUNCI CÎND MEDIUL VOSTRU VINE ÎN CONTACT CU AL NOSTRU. UN SISTEM ASEMĂNĂTOR PROTEJEAZĂ ȘI BAZA NOASTRĂ DE CERCETĂRI DE MATERIA PLANETEI CÎT ȘI DE ÎNCERCĂRILE VOASTRE CARE AR FI PUTUT DECLANȘA UN DEZASTRU...”

„TOTUȘI, CU AJUTORUL VOSTRU, SPERĂM CĂ ACEST ULTIM OBSTACOL RIDICAT DE NATURA DIFERITĂ A MATERIEI CARE NE ALCĂTUIEȘTE SĂ FIE ÎNLĂTURAT, IAR DRUMUL CARE LEAGĂ DIMENSIUNILE NOASTRE SĂ FIE CU ADEVĂRAT LIBER...”

„ACUM, DEȘI AM REUȘIT SĂ PUNEM SUB CONTROL FORȚELE CARE V-AU ADUS AICI, MÎINILE NOASTRE NU SE POT ÎNCĂ STRÎNGE...”

SFÎRȘIT

ANTOLOGIE LIRICĂ

NICHITA STĂNESCU

Nichita Stănescu a apărut în literatura română de azi scriind **altfel** decît pînă la el. Autorul „elegiilor" nu s-a mulţumit să-şi potrivească versul în tipare cunoscute. El a privit mai departe şi, după o luptă aspră cu „necuvintele", căutînd limba „care să-l încapă" şi înflorindu-şi poemele cu sensuri şi gînduri înalte, a inventat un univers al său nu de stele, ci de metafore.

„Du-mă, fericire, în sus şi izbeşte-mi/ tîmpla de stele, pînă cînd/ lumea mea prelungă şi în nesfîrşire/ se face coloană sau altceva/ mult mai înalt, şi mai curînd" şopteşte parcă într-unul din cîntecele sale poetul. Consecvent cu sine, lucid, dar într-un continuu neastîmpăr şi o neistovită căutare, „Inimă mai mare decît trupul", Nichita Stănescu şi-a înălţat pînă la stele capul său mîndru, iscînd „o viziune a sentimentelor". O viziune a sa, unică, inconfundabilă.

Lîngă Eminescu, lîngă Arghezi sau lîngă Blaga, Nichita Stănescu a izvodit „Cele mai tainice/ şi mai adevărate cuvinte de dragoste" pentru strămoşi, pentru cîmpia, munţii şi oamenii acestei ţări, pentru iubirea, pentru viaţa, pentru tot ce există între fruntariile acestei patrii căreia el i-a zis, cu peniţa muiată în aur şi în azur, „Un pămînt numit România".

Nichita Stănescu a plecat prea repede dintre noi, incredibil şi nedrept de repede, dar a lăsat în fiecare carte, în fiecare poem, în fiecare vers o simţire complexă şi generoasă, o nesfîrşită încredere în cuvînt şi în limba românească, un uriaş tezaur de idei. Recitindu-i poemele, aşa cum însuşi ne-a învăţat în „Cartea de recitire", ni se pare că-i auzim glasul:

„E iarnă şi eu stau întins sub cetini
Şi miezul de lavă îl iau şi îl pun
Sub creştet, şi tot nu adorm.
Şi-ntr-una,
din mine spre tine răsar şi apun."

Nichita Stănescu n-a plecat. El a rămas cu neastîmpărul, cu căutările şi neodihna în cărţile lui. Lumina lor se îndreaptă spre noi şi spre generaţiile viitoare cu rază de Luceafăr.

COSTACHE ANTON

Noi

Noi sîntem seminţe şi pămîntul e al nostru,
ştim cel mai bine locul şi patima şi rostul,
ştim cel mai bine legea şi mersul înainte,
sîntem după nevoie şi lacrimă şi dinte.

Nu cerem nimănuia nimic, însă oricine
dacă el vrea-l numim şi prieten şi vecine.
Aici şi pîinea, sarea, noi o avem la masă,
căci ne-am făcut-o singuri, zidindu-ne o casă.

Nu zicem rău de nimeni, stăpîni peste pămînt
Noi sîntem în picioare, sub noi străbunii sînt.
De-aceea poate-n libertate să lucească,
deasupra noastră, universala boltă albastră.

N-au murit în zadar

N-au murit la Plevna în zadar
străbunii din legende şi din poveşti,
o dovedesc prea clar
cuvintele: Sînt, Eşti.

ROMAN FOILETON

Cei cinci şi COMOARA

TUDOR NEGOIŢĂ

8

– Geta, cred că tatăl tău ne-ar putea ajuta. Să ştim măcar ce carte e! spune Dana.

– Numai că tăticu nu e la bibliotecă azi, ne lămureşte Geta. L-am căutat la telefon cînd aţi intrat voi la prima legătorie. Mi-au spus că azi e plecat undeva în oraş, să achiziţioneze nişte cărţi.

– Atunci ducem terfeloaga asta la miliţie şi gata! e de părere Sandu. Spunem unde am găsit-o, spunem că nici pe doctorul, nici pe inginerul Marcea nu mai avem de unde să-i luăm...

– Dar pe Lică da! îl întrerup eu. Putem adică, pînă predăm cartea, să aflăm ce-i cu acest Lică. Cine e!?

– Iar dacă e un spion şi-n carte se ascunde un cifru, începe iar Mihăiţă.

– E un spion marţian! rîde Sandu. Îi prindea broaşte inginerului, n-aţi auzit?! O puşlama care i-a furat o carte, asta-i tot. Cînd a terminat linguriţele de argint ale proprietăresei, a trecut la cărţi.

– Dar de ce-a furat cartea **asta?** De ce-a legat-o-n piele? Ce căuta cu ea ascuns pe malul lacului, în pădure? De ce-a îngropat-o în pămînt, de ce-a fugit cînd ne-a văzut venind? atacă Dana atît de dezlănţuită, încît Sandu îşi pune mîinile-n cap.

– De unde vrei să ştiu eu, botanisto!? Şi cum aţi vrea să aflăm?

– Simplu, zic eu de data asta. Aţi auzit, Lică venea, cînd îi telefona inginerul, „în cîteva minute". Înseamnă că stă pe undeva pe aproape. Ne împărţim străzile, fiecare o ia într-o direcţie şi întrebăm de un anume Lică, zis Billy, îmbrăcat de obicei într-o cămaşă galbenă şi care vorbeşte piţigăiat. O să aflăm cine e, unde stă, ce învîrte. Cînd mergem să depunem cartea la miliţie, vom şti măcar...

– Foarte bună idee! aprobă Dana. Eu am o colegă de clasă pe strada cealaltă, o fată care ştie tot, tot ce se-ntîmplă în lume! Cînd începe ea să vorbească, nu se mai opreşte...

– Se vede că-i o boală molipsitoare! observă Sandu. Bine! Hai s-o facem şi pe-asta! Peste-o juma' de ceas ne revedem aici.

Ne împărţim străzile, eu o primesc pe cea din dreapta. Întreb gospodinele, bătrînii, ţîncii, poştaşul pe care-l întîlnesc în drum, tutungiul din colţ, trece o jumătate de oră şi mă-ntorc cam pleoştit înapoi, cu speranţa că ceilalţi au avut mai mult noroc, pentru că despre Lică, zis Billy, cu cămaşă galbenă, mie nimeni n-a ştiut să-mi spună nimic.

Pe Dana o văd deja aşteptînd pe banca de vizavi de casa unde-a locuit Marcea. După mutrişoara ei îmi dau seama că a obţinut un rezultat la fel de spectaculos.

– Ştii, spune ea încurcată, colega mea care le ştie pe toate e plecată la mare, cu părinţii. Am întrebat o mulţime de oameni, dar toţi au ridicat din umeri.

Geta şi Mihăiţă sosesc din direcţii opuse, aducînd veşti la fel de grozave, se vede asta după cum păşesc; singur Sandu nu se vede nicăieri.

Îl aşteptăm cam zece minute făcînd presupuneri. Dana e convinsă că „a dezertat", cînd îl vedem, în sfîrşit, venind pe Sultan. Stăpînu-său însă nicăieri.

– Sultan! Ce-i cu Sandu, unde e?

Ciinele s-a oprit la cinci metri de noi, lătră, o porneşte înapoi spre colţul străzii, se opreşte, iarăşi lătră, ne dă limpede de înţeles că-i trimis cu scopul de-a ne conduce la văru-meu. Numai că-n direcţia aceea e şi casa lui Sandu. Încep să mă tem că stăpînu-său a uitat de cercetare şi ne-aşteaptă în hamacul pe care-l are agăţat de ramurile celor doi salcîmi din grădină. Zece minute mai tîrziu, cînd Sultan s-a oprit chiar în curtea casei lui văru-meu, fetele sînt topite de admiraţie, eu mă apropii însă de Sandu care se lăfăie în hamac şi întreb scurt:

– Nu ţi-e ruşine?

– Poftim?

– Întreb dacă nu ţi-e ruşine?!

– Păi de ce? zîmbeşte văru-meu.

– A fost vorba să căutăm, nu să stai în hamac.

– Voi, dac-aţi căutat, ce-aţi aflat?

– N-am aflat nimic, dar cinstit era să ne spui măcar că nu vrei să cauţi şi tu.

– De unde ştii că n-am căutat?

– Dar n-ai găsit, nu? se reped Dana şi Geta într-un glas.

– De unde ştiţi că n-am găsit? Face văru-meu şi sare jos din hamac. Eu, cînd caut ceva, găsesc, botanistelor!

– Chiar?! L-ai găsit pe Lică? se bucură Geta.

– Am aflat unde stătea. Şi la cine

N-au murit în zadar
părinții părinților noștri la Mărășești,
o dovedește prea clar
vorba care-o zic azi: Sînt, Ești.

În Tatra n-au murit în zadar
părinții noștri cei tineri, cerești.
Iată-ne, rostim cu mîndrie și clar:
Sînt, Ești.

Cu colțul inimii

Despre patrie se pot spune
cuvinte scrise cu colțul inimii noastre
suspendate în aer, albe spume
ale mării acesteia, albastre.

O, doar pentru ochiul străin
toate acestea ar fi poate dantele
la perdeaua de miraj alcalin
trasă numai peste stele.

Însă pentru cei ce sîntem aici
în viață, întregi și în lucrare,
cuvintele au lamă de brici
intrînd în miracol, cu tandră mirare.

Mister de băieți

Ah, din fugă săream sub arțar,
smulgîndu-i o frunză cu dinții!
(Pieile Roșii, pe sub arțar,
goneau, arătîndu-și toți dinții!)
Iată lassoul, mîna, atentă,
ochește bizonul de aer...
Ah, din fugă săream sub arțar,
smulgîndu-i o frunză cu dinții!
(Timp suspendat, ție, copilărie,
văzduhu-și lingea talpa și gleznele.)
Cum săreai sub arțar, copilărie,
cu genunchii lîngă bărbie și gleznele!...
Iată lassoul, mîna, atentă,
ochește bizonul de aer!

Colindă de țară

O, lerui ler, zăpadă, zăpadă,
formă albă a cerului căzîndu-mi pe frunte
din înălțimea nomadă,
din universul munte.

O, lerui ler, țară,
patrie, pămînt în care dorm
alăturea căciulă cu panaș, tiară
și osul de strămoș, sceptru de domn.

O, lerui, rîuri înghețate,
lacrime lungi de la-nceputul lumii
prin care alunecau smălțate
zînele dulci ale genunii.

O, lerui, brad frumos, o, lerui,
piatră sculptată-n frig de geți
și de căderea capului acelui
mai drept și mîndru între drepți.

O, ninge peste Sarmisegetuza
și lerui ler și lerui ler,
însămînțata și lehuza
parte-a pămîntului de cer.
Se umflă, o, cu grîu în ea,
sub blana albă de zăpadă,
o, lerui ler, stăpîna mea,
hlamida mea de domn, zăpadă...

Cîmpie, primăvara

În cearcănele verzui te ocolesc departe
vibrațiile ierbii, arcuite tandru,
și le ivești, și le azvîrli în jururi, sparte
cu rîsul tău de băiețandru.

S-ar fi întins sub tine inelată
bolta de ierbi sunîndu-și glasurile-n prund
dar tu nu știi de ea — și treci întîiași dată
prin stelele ciudate, căscînd.

Lauda omului

Din punctul de vedere-al copacilor,
soarele-i o dungă de căldură,
oamenii — o emoție copleșitoare...
Ei sînt niște fructe plimbătoare
ale unui pom cu mult mai mare!

Din punctul de vedere-al pietrelor,
soarele-i o piatră căzătoare,
oamenii-s o lină apăsare...
Sînt mișcare-adăugată la mișcare,
și lumina ce-o zărești, din soare!

Din punctul de vedere-al aerului,
soarele-i un aer plin de păsări,
aripă în aripă zbătînd.
Oamenii sînt păsări nemaiîntîlnite,
cu aripile crescute înlăuntru,
care bat, plutind, planînd,
într-un aer mai curat — care e gîndul!

ROMAN FOILETON

mergea. Haideți cu mine!

– Unde?

– Haideți, botanistelor, cu mine! zice Sandu. Străbatem curtea din spatele casei, trecem peste un loc viran, intrăm într-un șantier unde s-au făcut doar fundațiile unei case, Sandu ne arată însă o adevărată vilă terminată, înconjurată de-un gard înalt și ne explică pe tonul profesoarei mele de istorie:

– Din vremuri străvechi, acest cartier era o prea vestită mahala la margine de orășel, pe unde nu se plimbau decît vîntul și cîțiva celebri borfași. Acum doi ani a fost vorba să se facă un cartier de blocuri, după aia s-au hotărît să-l facă în marginea cealaltă, mai aproape de uzină.

– Și ce-are asta cu Lică? întreabă Dana nedumerită.

– Are! Că-n locul blocurilor au început să se facă vile. Iar într-una din vile, în asta, am aflat că vine des un anume Lică – ce-și mai zice și Billy, să facă pe șmecherul –, un tip cu voce pițigăiată, care a și locuit un timp în vilă.

– De unde-ai aflat toate astea? vreau eu să știu.

– De la Pavel! zice Sandu. L-am pus la curent cu acțiunea, acum supraveghează zona de operații din nuc.

– Sandule, îți bați joc de noi?

– Eu?! Pavele, vino jos să te prezint colectivului științific de cercetare!

Și, spre mirarea noastră, din nucul scăpat ca prin minune – toți ceilalți pomi au fost tăiați, să facă loc noilor construcții – coboară un puști bălai și cu ochelari, care se prezintă roșind:

– Eu mă numesc Pavel.

– E cuminte ca o botanistă, explică vărușoru-meu, și-i cu capul în nori mereu,

că citește numai cărți polițiste ca Geta și Mihăiță.

Ne spunem fiecare numele și dăm mîna cu Pavel, care ne povestește apoi istoria vilei.

A fost construită doar de un an, proprietarul ei vine foarte rar pe-acolo, din cîte știe Pavel e inginer și umblă mai tot timpul prin țară. Acum în vilă stă numai Trică, un băiat care le-a fost coleg doar cîteva luni; după care n-a mai venit la școală.

– Cum n-a mai venit? se miră Geta.

– Așa. A zis că-i bolnav și n-a mai venit. Locuiește aici, în vilă, el și Lupu. Lupu e un cîine mare. Așa ca Sultan, dar ciobănesc, foarte rău.

– Și Billy? E prietenul lui Trică?

– Probabil. Tot un derbedeu. A și stat un timp aici. Apare cam cînd vine inginerul, ne lămurește Pavel. Dar inginerul vine rar. Vine împreună cu tot felul de inși și se pun pe chef.

– Ești prieten cu Trică? întreb eu.

– Eu! se miră Pavel. V-am spus că Trică e un derbedeu! Alaltăieri jucam fotbal aici cu niște colegi, ne-a căzut mingea în curtea lor, nici nu ne-am gîndit s-o mai luăm.

– Cum?! A rămas mingea acolo? sare Sandu ca ars. Mingea aia a ta, aproape nouă?!

– Păi ce să fac? În curte nu pot intra, că-i acolo Lupu. Cu Trică nicicum nu te poți înțelege. Tătucu mi-a și interzis să vorbesc cu el, orice-ar fi, dar orice! explică Pavel.

– Și mingea-i încă acolo, în curte? insistă Sandu.

– Da.

– A! Sultan, mergem să luăm mingea. Urcați-vă-n pom să vedeți bătălie!

– Sandule, spun eu, tu știi de ce sîntem aici?

– Lasă-mă, dom'le, n-auzi că mingea de fotbal...

– Aud, dar asta nu-nseamnă că nu i-o putem cere lui Trică în mod civilizat, frumos.

– „Civilizat"?! „Frumos"?! se strîmbă Sandu de parcă ar fi înghițit o lingură cu sare amară. Cu Trică?! Ei hai, că-mi placi!

– Lasă-mă pe mine să-i vorbesc,

– Vorbește-i, dom'ne! Poate-l roagă în genunchi și botanistele, eu vă dau cinci minute, după care intervin cu Sultan. Sultan, tu aștepți aici! Culcat!

– Mingea cam pe unde-a căzut în grădina vilei?

– Pe lîngă nuc, îmi răspunde Pavel, dar eu să știi...

– Am să duc eu „tratativele", îl asigur. Vii numai să ne spui exact unde-i mingea.

– Mingea e pe lîngă nuc, repetă Pavel, dar nu vin, că nu-mi dă voie tătucu să vorbesc cu Trică!

Sandu rîde, ridică din umeri și spune simplu:

– Uite! Asta e Pavel! Așteaptă să recuperăm noi mingea pentru el, de la unul ca Trică! Pentru că i-a interzis „tătucu"! Ce ți-a interzis, mă? Renunți la minge mai bine decît...

– Da. Mai bine renunț, zice Pavel, își potrivește ochelarii și se așază cuminte alături de Sultan, pe-un planșeu de prefabricate uitat acolo.

(Va urma)

Jocuri, teste, sfaturi practice

În 30 secunde încercați să găsiți numărul figurilor geometrice diferite din acest desen.

Ajutați-l pe Ionică să ajungă pe drumul cel mai scurt la bibliotecă!

FANTEZIE PE NOTE

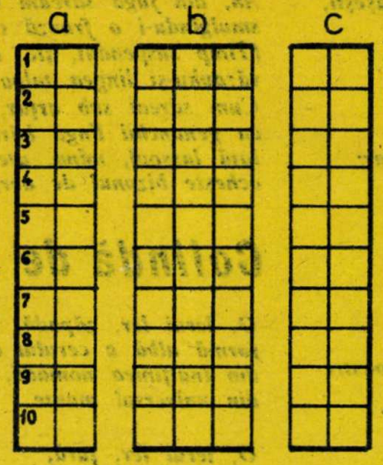

Înscrieți în coloanele „a" și „c" note muzicale, iar în coloana „b" grupuri de trei litere, în așa fel încît coloanele „a" și „b" citite pe orizontal de la 1 la 10 să dea cuvintele ale căror definiții apar la punctul I, iar prin citirea în aceeași ordine a coloanelor „b" și „c" să dea alte cuvinte, a căror semnificație apare la punctul II.

I) 1) Semn de orientare. 2) Torță. 3) Încuietoare. 4) A opri. 5) Membrele superioare. 6) Pasăre de mărimea unui porumbel, apreciată de vînători. 7) Renume. 8) A muta din loc. 9) A elogia. 10) A se muta iarna în ținuturi mai calde, așa cum este cazul unor păsări sau animale.

II) 1) Mărgăritar. 2) Precise. 3) Înspre. 4) Mod de prezentare. 5) Niște pompe formidabile! 6) Suprafață de teren agricol mărginită de patru drumuri care se întretaie. 7) Pămînt noroios. 8) Rampă. 9) Stropire. 10) Obezi.

A) CU PUȚINĂ FANTEZIE ȘI ÎNDEMÎNARE puteți realiza podoabe atractive pentru pomul de Anul Nou. Tăiați un carton la dimensiunea de 13/8 cm. Formați un cilindru cu diametrul de 4 cm (fig. 1 și 2). Desenați-l la dimensiunile indicate pe broșcoiul Kermit, față și spate (fig. 3 și 4). Mîinile și picioarele se lipesc după ce s-au fixat pe cilindru ambele fețe (fig. 5). Figurina se prinde cu o bucată de ață colorată. Pe același principiu puteți confecționa și alte personaje (B). Figurile se pot colora cu acuarele sau tempera, după gustul fiecăruia.

Desene: Virgil Tomuleț

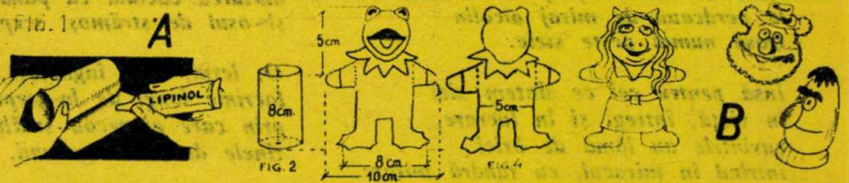

BOLIZI pe roți

Autospeedway

Un nou sport mecanic? Pentru Europa — da. În America, Australia sau Noua Zeelandă întrecerile de acest gen au o veche tradiție, cu originea în anii imediat următori celui de-al doilea război mondial. Atunci, pe acele meleaguri, s-au organizat primele curse de „midgetcars", automobile pitice, echipate cu motoare de 130 CP, fără ambreiaj și cutie de viteze. Se alerga, ca și astăzi, pe o pistă ovală, de un sfert sau de o jumătate de milă, acoperită cu cenușă sau cu zgură. În acei ani, ca și astăzi, cursele erau cît se poate de amuzante, atît prin maniera de start cît și prin desfășurarea întrecerii propriu-zise. Neavînd ambreiaj, cutie de viteze și demaror, mașinile de concurs se aliniau la start cu motoarele oprite și cu roțile de tracțiune blocate prin frîna de mînă. La semnalul de plecare, cîteva automobile de turism, aflate în spate, începeau să împingă midgeturile. La viteza de 30—40 km/h, piloții-concurenți puneau contactul, eliberau roțile din strînsoarea frînei de mînă și... micii monștri mecanici țîșneau în lungul pistei, aruncați parcă de o catapultă.

Astăzi, cursele de midgetcars din Australia, Noua Zeelandă și America sînt puțin modificate din punct de vedere tehnic și organizatoric față de cele de acum trei decenii. Ele nu se mai numesc, ca altădată, dirt-track (pistă murdară), ci poartă o denumire mai cuprinzătoare: autospeedway (în traducere liberă: întrecere automobilistică de viteză). Sub noua denumire au pătruns aceste curse pe continentul nostru (mai întîi în Anglia, apoi în Belgia și Olanda), unde li s-au adus o se-

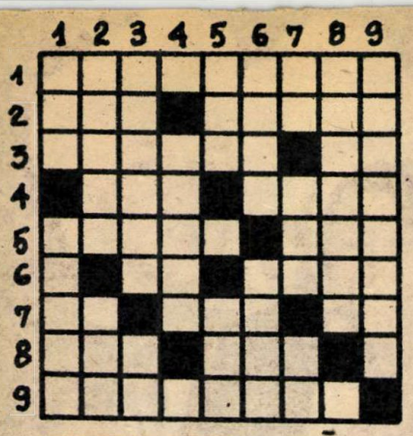

CU ION CREANGĂ

ORIZONTAL: 1) Sat de peste apa Neamțului, unde s-a născut și a copilărit minunatul nostru Ion Creangă. 2) Apelativ telefonic. Prins în mrejele Smărăndiței, Nică a lui Costache începe să-l dușmănească pe Ionică din pricina acesteia. 3) „La furat de..." este una din păţaniile lui Ionică. 4—5 poante! 4) Animal care, împreună cu cele două capre slabe și rîioase, forma toată averea Irinucăi. Procedeu igienic folosit împotriva lui Ionică și Dumitru după verificarea de către dascălul școlii din Broșteni a podoabei lor capilare (inf.). 5) „Calul..." care făcea parte dintre metodele părintelui Ioan în educarea micilor școlari. Material de bază folosit la construirea caselor pe vremea lui Creangă. 6) Un elev fruntaș și unul codaș! A da de bucluc, asa cum a făcut Ionică cu pupăza din tei. 7) Ferm în cele din urmă! Mai aproape de inima Smărăndiței! Stă ca în ramă! 8) Mijloc de transport cu care tatăl lui Ionică îl aduce pe acesta de la stîna din dumbrava Agapiei. Sentimentul mătușii Mărioara față de Ionică atunci cînd îl prinde furînd cireșe. 9) Felul în care sînt primiți micii colindători de către nevasta lui Vasile Aniței.

VERTICAL: 1) Neastîmpăratul Ionică reușește în cele din urmă să-i vină de... pupăzei din tei. Localitate în care Ionică și Dumitru fug cu pluta de urgia Irinucăi. 2) Locul de unde este luat la oaste bădița Vasile. De aici îi va lua hainele mama sa cînd Ionică, pentru a merge la scăldat, lasă pruncul singur acasă. 3) Învățături ce se desprind din frumoasa carte a lui Ion Creangă „Amintiri din copilărie". S-a rupt căruța drept în drum! 4) Așa cum va arăta casa Irinucăi după prăvălirea stîncii. 5) În această ipostază îl vom întîlni pe Ionică atunci cînd se va ascunde de urmăritorii lui Nică. Rugată numai pe jumătate! 6) Atmosferă poetică. Anotimp în care se desfășoară un alt episod „Amintiri din copilărie", și anume „La scăldat". 7) Sere! Călit pe mijloc! Și udat pe jumătate! 8) Unul din cei doi doctori care îl vindecă pe Ionică de holeră (Vasile). 9) Capacitate inventivă cu care este dotat neastîmpăratul Ionică în toate acțiunile sale

GEORGE NEGREA,
Borzești

VĂ BUCURAȚI CÎND PRIMIȚI DARURI? DAR CÎND LE OFERIȚI? ***Ați simțit emoția pregătirii lor? Ați descoperit fiorul surprizei plăcute pe chipul celor dragi? Dacă la aceste întrebări puteți răspunde cu DA, înseamnă că știți să alegeți cu multă grijă cadourile, în așa fel încît acestea să satisfacă o preferință sau o preocupare specială, să amintească de anumite momente plăcute din viața celor dragi vouă.***

Fie că le cumpărați din economiile voastre, fie că le confecționați singuri sau cu ajutorul celor mari, darurile trebuie ambalate cu grijă. Cadoul se învăluie în hîrtie subțire sau celofan. Dacă este pus într-o cutie, darul se învelește, foarte îngrijit, într-o hîrtie frumoasă, apoi se leagă cu șnur, cu panglică albă sau colorată. În ocazii festive, deasupra pachetului se prinde o fundă bogată făcută ca în desenele alăturate. De Anul Nou se adaugă o crenguță de brad și un glob colorat.

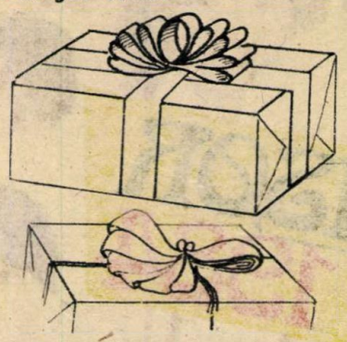

Cîte piese de șah observați în desenul alăturat?

CRIPTOGRAFIE

(5, 5, 4, 8).

ANIC

Dezlegare: Afară nînge fără încetare

---

rie de modificări, reclamate de condițiile materiale existente aici: motoare, piese de schimb, piste etc.

Mașinile de autospeedway din Europa sînt construite, ca și cele din alte părți, pe cale artizanală. Se pornește, de obicei, de la un cadru din țeavă, pe care se montează un motor de 100, 200 sau chiar 300 CP, precum și o caroserie cît mai bizară, a cărei cabină, cu un singur loc, este bine întărită printr-un roll-bar tip „cușcă". Din rațiuni de aderență, dar și pentru a accentua aspectul nostim al construcției, deasupra cabinei se fixează o aripă deportantă. În sfîrșit, de jur-împrejur mașina e echipată cu bare de protecție din oțel. Plecările, în schimb, nu se mai fac prin împingere, ci prin mijloace proprii, pentru că fiecare vehicul dispune de demaror, cutie de viteze și ambreiaj.

Cursele de acest fel nu intră în nomenclatorul Federației Internaționale a Sportului Automobilistic (F.I.S.A.) și pentru ele nu se organizează campionate oficiale. Campionatele care au totuși loc, atît în Europa cît și pe alte continente, reprezintă inițiative ale unor cluburi specializate.

DUMITRU LAZĂR

1

O cursă de încercare pentru oameni și mașini

Cursele de accelerație, denumite în jargon automobilistic și Drag Racing, reprezintă o explozie de viteză electrizantă dezvoltată de-a lungul unei piste liniare. Pentru neinițiați, cursele de accelerație par doar un haos de fum și tunete de motoare. Pentru experți, ele constituie o artă la fel de rafinată ca luptele cu tauri, o încercare a potențialului unor motoare cu o putere uriașă, a iscusinței și curajului piloților.

Plecînd în perechi din poziția fixă de start, participanții la o cursă de accelerație își lansează bolizii pe un traseu ce măsoară doar 0,4 km, dar vitezele maxime atinse în acest scurt interval sînt de peste 380 de kilometri pe oră!

Aceste uzine energetice pe roți au o caroserie scheletică de segmente tubulare confecționate dintr-un aliaj pe bază de crom. Suspendat deasupra roților posterioare, motorul gigantic al unui asemenea vehicul are o singură misiune: utilizarea întregii sale forțe de 1 800 CP în scopul propulsării caroseriei tubulare dincolo de limita celor 400 de metri ai traseului în mai puțin de șase secunde. Imensele cauciucuri de pe roțile din spate sînt încălzite înainte de start, iar pe suprafața pistei se toarnă o soluție de peroxid, asigurîndu-se astfel o priză maximă.

De-a lungul anilor, constructorii au adus numeroase îmbunătățiri motoarelor, care își consumă combustibilul cu maximă eficiență. Totodată au fost adoptate măsuri de securitate atît de eficace încît de mulți ani accidentele lipsesc cu desăvîrșire.

Succesele obținute la aceste curse nu au rămas neobservate. Multe din îmbunătățirile aduse acestor generatoare de cai putere au fost încorporate în construcția unor automobile produse în serie.

Scheletul unei asemenea mașini de curse poate fi învelit într-o carcasă de sticlă fibroasă, rezultatul fiind destul de asemănător cu un automobil obișnuit. Roțile învîrtite de puternicul motor nu pot fi lesne oprite, ceea ce a făcut necesară atașarea unor parașute speciale care se desfăcute odată ce automobilul a traversat linia de sosire.

Cea mai importantă întrecere anuală a „acceleratoarelor" este găzduită de pista californiană Ontario Motor Speedway.

GH. OSTROVEANU

2

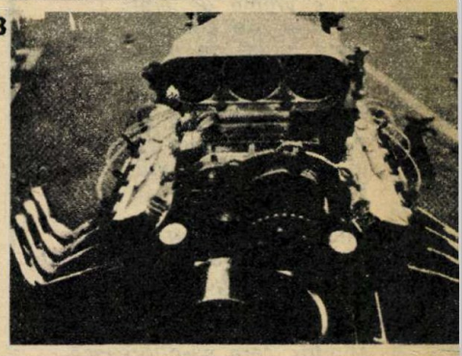

3

În imagini: 1. Înainte de start; 2. O mașină „de accelerație". 3. Motorul de 1 800 CP pentru o cursă de 400 de metri.

Cutezătorii

Redactor șef: MIHAI NEGULESCU; Secretar responsabil de redacție: OVIDIU ZOTTA; Responsabil de număr: IOAN DONCA; Prezentare artistică: POMPILIU DUMITRESCU; Prezentare tehnică: LUCIA SICOMAȘ

Redacția Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon: 17 60 10. ADMINISTRAȚIA Editura „Scînteia" TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departamentul export-import presă P.O.B. 136—137 Telex: 11 226 București.

Index 41836 24 pagini 3 lei

Aho, aho, copii și frați
De la Dunăre-n Carpați,
Din Carpați la Baia Mare
Și-n Moldova pe sub soare,
Din Dobrogea în Banat
Și spre Oltul înspumat
Frați, părinți din țara toată
România-ncununată
De unire și frăție
În întreaga ei mîndrie;
Hai, copii cu mic cu mare
Să întindem o urare –
Dulcea limbă românească
Plugușorul să-l rostească
Mai frumos ca niciodată
Că ni-i țara-ncununată
De rodiri și hărnicie,
Pace-n toate și frăție
În întreaga România.

Și-am plecat, mări plecat
Că e vreme de arat
De arat, de colindat,
Viață lungă de urat
Pentru cel mai drag părinte
Țării noastre Președinte
Ce conduce spre victorii
Pacea și destinul țării
În fruntea partidului
Pavăză poporului
Și lumină dorului.
Hai, copii din țara toată,
Să ne strîngem flori și roată
Plini de dragoste frumoasă
Din luceafăr pînă-n casă;
Să-i urăm să ne trăiască
Mîndru, țara să-nflorească,
Haideți să-i urăm deodată
Tinerețe-ndelungată
Sănătate, bucurie
În întreaga România.
Noi îi mulțumim cu drag
Cu flori albe pînă-n prag
Că ne crește și iubește
Luminos și părintește
Cu căldură și mult har
Ca un mare grădinar
Viața – cîntec să ne fie.

Ceaușescu – Bucurie
Rodnicie – România.
Pentru El și pentru Țară
Plugușorul nostru ară
Hărnicit brazda-și desface
Prin lumină și prin pace.
Semănați grîu, măi flăcăi,
Și sunați din zurgălăi
Hăăăăi, hăăăăi!

Flori alese am adus
Din Ardeal, Țara de Sus,
De la Jii, din vatra-ntreagă
Pentru mama cea mai dragă
Luminoasă ca o rază
Cînd îi soarele-n amiază
Cu recunoștința noastră,
Tovarășei Elena Ceaușescu
Cea mai scumpă dintre astre
De pe cerul țării noastre:
Îi urăm cu bucurie
Pentru-ntreaga România
Gîndurile ei frumoase
Să devină aripi, ra[illegible]
Pentru pace [illegible]pămînt
Continentelor la rînd,
La mulți ani să ne trăiască,
Bucuria să-nflorească
Pentru Țara Românească.
Roată
Plugul înc-o dată
Să urăm din zurgălăi
Peste munți și peste văi
Hăăăăi, hăăăăi!

Dragi bunici, părinți și frați
la veniți de ne-ascultați
C-am venit, cu toți – venit
Cu tot ceru-mpodobit
De rodirea bucuriei
Pe pămîntul României
Să vă facem o urare
Că-i an nou și sărbătoare;
Grai frumos, urare bună
Cu tot plaiul de-mpreună,
Plai bogat, însămînțat
Ca să fie rod bogat;
Vă aducem noi răvașe

Tot prin sate și orașe,
Imnuri dragi cu brazi și flori
Pentru bravii muncitori,
La mineri și oțelari
Și la harnicii zidari.
Noi rostim urări frumoase
Pentru inimi, pentru case
Pentru cei de pe tractoare,
Țărănimii din ogoare,
Patriei înfloritoare.
Hai să ne grăbim, flăcăi,
Să sunăm din zurgălăi
Peste toată țara, măi!
Hăăăăi, hăăăăi!

Din Moldova, din Ardeal,
Tot cu-același ideal
Cu oltenii dimpreună
Și muntenii – o cunună
Numai muncă și tezaur
Mărgărit și fir de aur
Urcă-n tot cuprinsul țării
Harnicii, cutezătorii.
Pricepuți, isteți la toate
Și la muncă, și la carte
La știință și la joacă
Ei fac sporul să vă placă.
Iată, anul încheiat
Ni-i prilej de lăudat
Trecem bravi și făurari
Însoțiți de note mari
Plini de har, luînd cu spor
Mare start spre viitor,
Iar cu raza bucuriei
Din „Cîntarea României"
Ducem imnul pîn-la stele
Din alaiul țării mele.
Roată plugul, dragi flăcăi,
Sunați lung din zurgălăi
De la munți, la mare, măi,
Hăăăăi, hăăăăi!...

Părinți dragi, și dumneavoastră
Vă aducem la fereastră
Chiar din bucuria noastră
O urare ca o floare
Cu surîs de sărbătoare.
O urare cu tot versul

Să răsune universul
Numai pace și lumină
Și-nțelegere deplină
Între neamuri și popoare
Toată vremea viitoare.
Către anul care vine
Vă urăm noroc și bine
În uzine, pe ogoare
Să vă fie viața soare,
La sonde, pe șantiere,
În livezile cu mere,
Sus la munte, jos în șes
La arat și la cules,
Pînă-n soare să rodească
Pacea noastră românească.
Să vă bucurați de noi
Că sîntem voinici de soi
De nădejde-n viitor
Pentru țară și popor
Fii de comuniști, eroi
Ce-au sădit aripi în noi,
Că zburăm, mereu zburăm
Către-al fericirii țărm,
Comunism și pace-aleasă
În grădină și în casă.
Astăzi școala ni-i Cetate
Către vis deschisă-n toate,
Dinspre ea, spre șantiere
Unde țara vrea și cere;
Spre grînare și uzine
Și spre luminosul mîine,
Ni-i și visul, ni-i și gîndul
Să-nflorim cu spor pămîntul.
Mine largi, hidrocentrale,
Și oțelul din furnale,
Toate ni-s încă de-acum
Decolări spre-un mare drum
De partid asigurate;
Viitorul nu-i departe!
Hai, grăbiți-vă, flăcăi,
Și sunați din zurgălăi
Hăăăăi, hăăăăi!
La anul și la mulți ani!...

ALEXANDRU MIRCEA